

A TURISZTIKAI KONJUNKTÚRA ALAKULÁSA

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

2022. július

Budapest, 2022. augusztus

Készítette a GKI Gazdaságkutató Zrt.

Telefon: +36-1-318-1868

Fax: +36-1-318-4023

E-mail: gki@gki.hu

Honlap: www.gki.hu

Postacím: 1461, Budapest, Pf. 232.

Készítették:

Dr. Molnár László

Udvardi Attila

Szerkesztette:

Udvardi Attila

A tanulmány a Magyar Turisztikai Szövetség és a VIMOSZ megbízására készült.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI	10
TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX.....	11
Módszer.....	11
Az index és összetevőinek alakulása.....	11
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI	17
Foglalkoztatás.....	17
Üzleti helyzet, teljesítmény.....	18
Árak, költségek	21
Eredményesség.....	27
Fejlesztések.....	28

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A tágabb értelemben vett turisztikai ágazat (turizmus, vendéglátás, rendezvényszervezés stb., a továbbiakban turizmus) régóta küzd a kevésbé reprezentatív felmérések eredményeiből adódó információhiánnyal. A Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal és a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel közösen megalkotta a Turizmus Konjunktúra Indexet, mely havi gyakorisággal méri az ágazatban a konjunktúra várható alakulását, a piac és a közvélemény számára ezzel információt biztosítva a közeljövőben várható trendekről.

A felmérés a turizmust, mint szektort tágran értelmezi, az alábbi alágakat vizsgálja:

- szálláshely szolgáltatás (TEAOR 5500)
- vendéglátás (5600)
- utazásközvetítés, utazásszervezés (7910)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (8230)
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (9604)

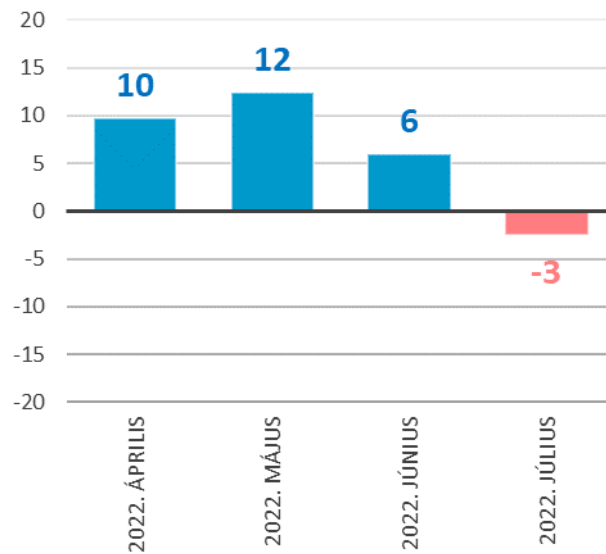
Jelen, 2022. júliusi felmérés a 2022. áprilisi, májusi és júniusi után sorrendben a negyedik.¹

A TKI index 2022. júliusban -3 ponton áll (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői a stagnálásnál kissé rosszabb helyzetet érzékelnek. Júniushoz képest az index értéke 9 ponttal csökkent, májushoz képest már 15 pontos a visszaesés mértéke. A szálláshelyszolgáltatásban +6 pont (júniushoz képest 2 pontos emelkedés), a vendéglátásban -14 pont (jelentős, 18 pontos visszaesés), az egyéb turisztikai szektorokban pedig -1 pont (12 pontos visszaesés) volt a konjunktúra index értéke 2022 hetedik hónapjában. Létszámkategóriák szerinti bontásban a konjunktúraindex értéke már csak a 15 főnél többet alkalmazó cégek esetében áll enyhe pozitív tartományban (+2 pont), ugyanakkor júniushoz képest itt is csökkent. Az alacsonyabb létszámmal működő kategóriákban egyértelműen visszaesés jellemző. Ezen kategóriákban a júniusi stagnálásközeli állapot egyértelműen negatívba fordult, -13 és -17 közötti átlagokat mértünk.

¹ Az április hónapban használt online módszertanról a masszív következtetések levonására szükséges válaszmennyiség elérése érdekében májustól telefonos módszertanra tértünk át.

A TKI index alakulása - 2022. április-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

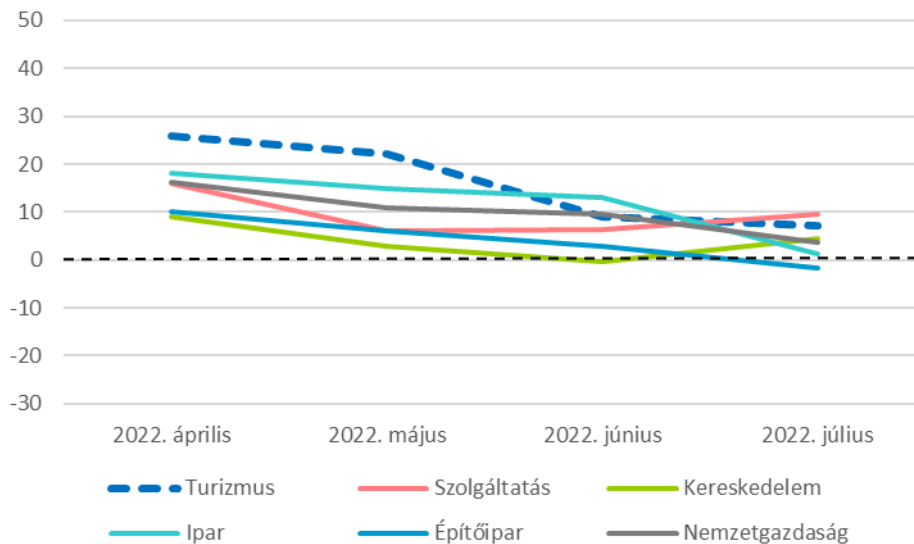
A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest +13 ponton áll, mely lassú ütemben növekvő munkaerő keresletet² mutat. A mutató mindhárom alszektorban pozitív, ezen belül is leginkább a szálláshely-szolgáltatásban, míg a vendéglátás és az egyéb turisztikai alszektor ennél alacsonyabban, de közel egy szinten áll. **A foglalkoztatott létszám alakulása a következő három hónapra vonatkozóan +7 pontot jelez, mely enyhe túlkeresletet jelent**, enyhébbet, mint júniusban. A mutató értéke egy hónap alatt a júniusi 13 pontos csökkenés után további 2 pontot csökkent, amely azt jelenti, hogy **a cégek továbbra is növelik ugyan az állományukat, azonban a bővülés mértéke csökkenő**. A júliusi indexérték mindhárom alszektorban pozitív, a szálláshely-szolgáltatásban +10 pont, a vendéglátásban +6 pont, míg az egyéb turisztikai alszektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a következő három hónapban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek továbbra is növelni kívánják létszámukat (+11 pont), a 3 fő alattiak stagnálnak (+1 pont), míg a 3-15 fő közöttiek létszáma enyhén csökkenni fog (3-5 fős cégeknél -3 pont, a 6-15 fős cégeknél -4 pont).

A turizmus foglalkoztatási várakozás indexe 2022 júliusában júniussal ellentétben kissé elmaradt a GKI EU számára végzett konjunktúrakutatásában

² Itt azért hasonlítottunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

mért, **szolgáltatási szektorra számított index értékétől (+10)**, ugyanakkor meghaladta a nemzetgazdasági átlagot (+4 pont).

Ágazatok foglalkoztatási váráhozás indexe - 2022. április-július (pont)

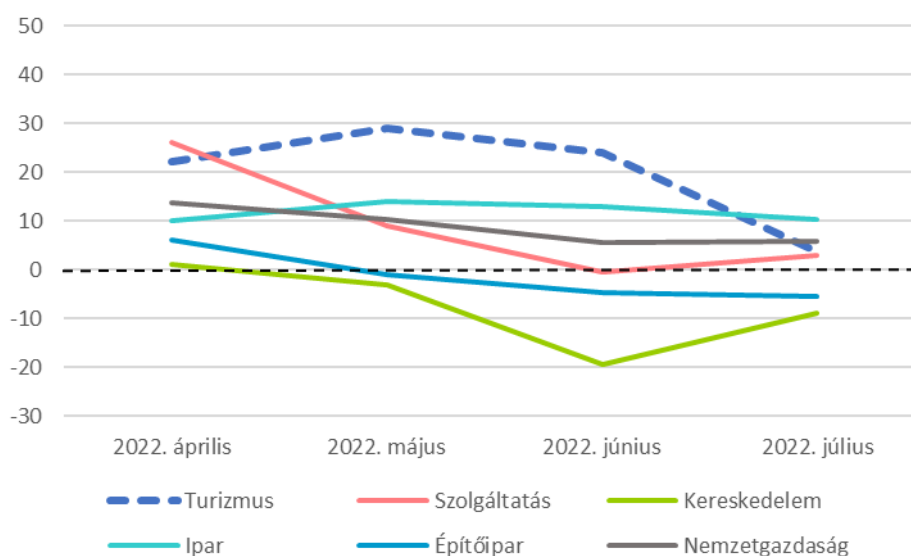
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A **vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest javult, +20 ponton állt 2022. júliusban. Júniushoz képest azonban 6 ponttal csökkent a mutató értéke (májushoz képest 10 ponttal). A mutató értéke a legalacsonyabb és már negatívba fordult a vendéglátásban, -5 pont (15 pontos csökkenés júniushoz, 42 pontos májushoz képest), míg a szálláshely szolgáltatásban jelentősen nőni tudott, +37 pontra (15 pontos emelkedés júniushoz, 17 pontos májushoz képest), míg az egyéb turisztikai szektorban is csökkent, +23 pontra (jelentős, 25 pontos csökkenés júniushoz, 2 pontos emelkedés májushoz képest). A létszám kategóriák közül mindegyikben romlottak az átlagok, igaz, a **15 főnél többet foglalkoztató cégek üzleti helyzete a kategóriák közül egyedül és jelentősen javult** (+27 pont, melyhez képest júniusban +30 pontot, májusban +39 pontot mértünk). A 3-5 fős cégek stagnáló (0 pont, mely 20 pontos csökkenés júniushoz képest), a 6-15 fős cégek közel stagnáló (+2 pont, mely 10 pontos csökkenés júniushoz képest), míg a 3 fő alattiak romló (-4 pont, mely 15 pontos csökkenés júniushoz képest) üzleti helyzetéről számoltak be.

A teljesítmény³ várakozások indexe (+4) a turizmusban 2022 júliusában jelentős zuhanás után már alig haladta meg a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában a szolgáltatási szektor indexét (+3), ugyanakkor kissé elmaradt a nemzetgazdasági átlagtól (+6). A turizmus egyes alszektoraik közül a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorokban átlagot meghaladó (+8, illetve +9 pont), míg a vendéglátásban ennél jóval alacsonyabb és negatív (-6 pont) az index.

Ágazatok teljesítmény várakozás indexe - 2022. április-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 27%-a növekedést vár a vendégéjszakák számában (utóbbiak 37%-a jelentős növekedést), 53%-uk stagnálást, s 20%-uk vár visszaesést. A vendéglátásban működők a jövőre vonatkozóan kevésbé optimisták, mint a szállásadók, 30%-uk vár vendégforgalom növekedést (júniusban ez az arány még 38% volt), míg 40% stagnálást, 30%-uk pedig visszaesést vetít előre (júniusban ez utóbbi arány még 10% volt).

A turisztikai cégek 71%-a a működési költségek⁴ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (a júniusi felméréskor 85%), míg a fennmaradó 29%

³ A teljesítményt a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számával, a vendéglátásban a vendégek számával, míg az egyéb turisztikai cégek szektorában a vendégek/ügyfelek/foglalások (alszektorok szerint, amelyek értelmezhető) számával mérjük.

⁴ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

szerint nem változtak e költségek (csökkenést jelzők aránya nem éri el a 0,5%-ot). A vendéglátó cégek 92%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a szálláshely-szolgáltatásban működők 60%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működők 61%-a. **A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 25%-kal nőttek a szektorban** (mely meghaladja a júniusban mért 21%-ot), 24%-kal a szálláshely-szolgáltatóknál, 30%-kal a vendéglátásban, míg 17%-kal az egyéb turisztikai szektorokban.

A működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -48 ponton áll, mely 19 pontos romlás júniushoz, 23 pontos májushoz képest. A mutatót az egyes alszektorokban eltérően ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -53 pont, a vendéglátásban -66 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -19 pont. A szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban jelentősen csökkent az index júniushoz képest.

Júliusban a turisztikai cégek 81%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (áprilisban 75%, májusban 74%, júniusban 80% volt ez az arány), 18%-uk nem változtatott az árakon, miközben 1% jelzett csökkenést. Létszámkategória szerinti bontásban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek emeltek árat a legnagyobb arányban (82%), őket követik a 6-15 fős cégek 80%-kal, míg a kisebb létszámkategóriába tartozó cégeknél ennél enyhén kisebb volt az áremelők aránya (a 3-5 fős cégeknél 77%, az ennél is kisebbeknél 64%). **Az áremelkedést, mely átlagosan 17%-os** (májusban 11%-ot, júniusban 14%-ot mértünk) **volt** (a szálláshely-szolgáltatásban 19%-os, a vendéglátásban 17%-os, míg az egyéb turisztikai szektorokban 15%-os), főként a működési költségek drasztikus megemelkedése generálta.

Júliusban a turisztikai cégek 40%-a jelezte (a májusi 40% és a júniusi 35% után), hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát, 49%-uk nem változtat az árakon, míg 11% jelzett csökkentést. Utóbbi 10 százalékponttal magasabb, mint júniusban. A szálláshely-szolgáltatásban már korábban (szezonzsindelykor) lezajlottak az áremelések, ezért mindössze 19% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban főként az élelmiszerárak emelkedése miatt 63%, míg az egyéb turisztikai szektorokban 41% tervez emelni. **A turisztikai cégek 36%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog.**

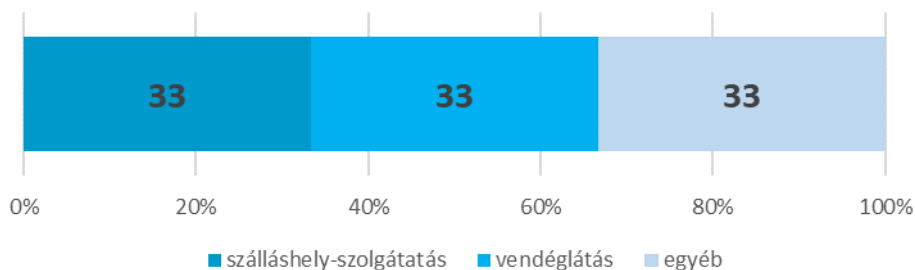
Az üzleti tevékenység eredményének indexe a következő három hónapra a jelenhez képest -4 ponton áll, mely enyhe visszaesést jelez, valamint az előző két hónapban zajlott felméréshez képest is romlást vetít előre. A mutató értéke kizárólag a szálláshely szolgáltatásban pozitív (+11 pont, mely 3 pontos csökkenést jelent júniushoz képest), miközben az egyéb turisztikai szektorokban és a vendéglátásban negatív tartományba zuhant (előbbinél 37, utóbbinál 23 ponttal). **Így minden szektorban romlott az eredményesség megítélése júniushoz képest**, májushoz képest már drasztikus a visszaesés.

A turisztikai cégek 40%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben, mely magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 26%. A fejlesztést megvalósítók közel 38%-ánál e fejlesztések főként a szezon kezdetével már elkezdődtek és azóta be is fejeződtek. A cégek 60%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben.

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI

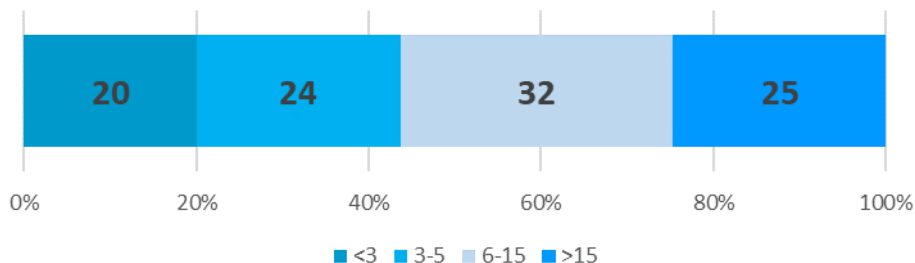
A 2022 júliusi felmérésben - hasonlóan a korábbiakhoz - minden alszektor egyharmados arányt képviselt (mivel a válaszadói mintát az árbevétel arányok mentén terveztük kialakítani). A válaszadói mintában 20%-ot képviselnek a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek, 24%-ot a 3-5 fős vállalkozások, 32%-kal vannak jelen a 6-15 fősök, míg 25%-os arányt képviselnek a 15 főnél nagyobb cégek.

A válaszadó minta megoszlása alágazatok szerint - 2022. július (%)

Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása létszám kategóriák szerint - 2022. július (2021. évi foglalkoztatott létszám főben, %)

Forrás: GKI

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

Módszer

A Turizmus Konjunktúra Index (TKI) egy kompozit mutató, mely öt különböző alindexének átlagaként kerül kiszámításra minden hónapban. A TKI index kalkulációjánál megfelelő súlyozás használatával figyelembe vesszük a válaszadó cégek méretét (foglalkoztatottak száma), valamint a turizmus és vendéglátás egyes alágazatainak súlyát. Utóbbit a nemzetgazdaságból képviselt részesedés (alszektor értékesítésének összesített nettó árbevétele) alapján állítjuk elő. Ennek értelmében a két legnagyobb alszektor közül a szálláshely szolgáltatás 29%-os, a vendéglátás pedig 43%-os súllyal szerepel a kalkulációban, míg a többi kisebb alszektor összesített súlya 28%.

Mind a TKI indexet, mind pedig alindexeit az Európai Unió konjunktúra módszertanához igazodva -100 és +100 közötti skálán értelmezzük (a felmérés kérdőíveiben szereplő, szimmetrikus 1-től 5-ig terjedő skálát transzponáljuk a -100 és +100 közötti skálára). Utóbbi módszertan elősegíti a negatív és a pozitív egyenlegek/válaszok jobb elkülönülését, jobban értékelteti a havi szintű elmozdulásokat, valamint kiszűri a neutrális válaszokat. Az indexek mellett a többi konjunkturális kérdés elemzésénél is ezt a módszertant használtuk.

A TKI index megalkotásához **öt alindexet használunk, mindegyiknek 20-20% súlyt biztosítva**. Az alindexek a szokásos konjunktúra felmérések alindexeihez hasonlóan mérik egyrészt az **ágazat foglalkoztatási helyzetét** a közelmúltra és a közeljövőre nézve, az ágazat közelmúltbeli és közeljövőbeli **teljesítményét**, valamint a **működési költségek alakulását**. Mivel utóbbit inverz módon értelmezzük (hiszen itt a negatív válasz mutatja a kedvező irányt), ezért értékét az index megalkotásánál -1-gyel szorozzuk.

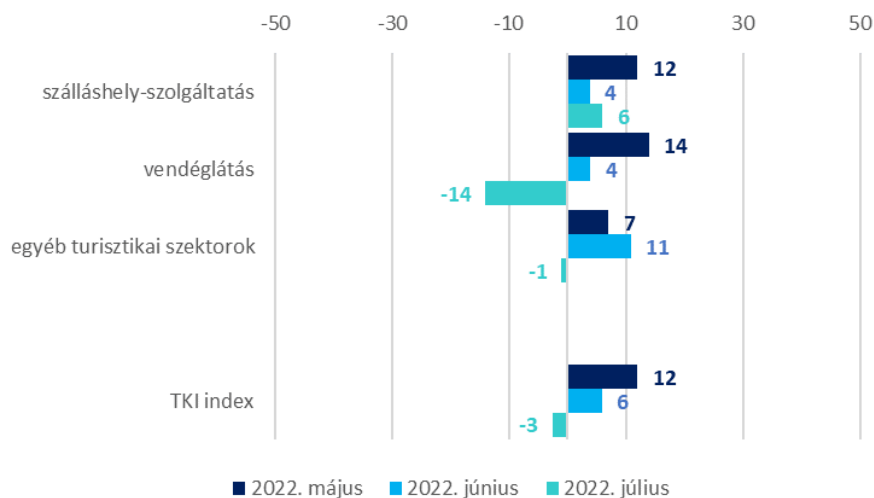
Az index és összetevőinek alakulása

A TKI index 2022. júliusban -3 ponton áll (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői a stagnálásnál kissé rosszabb helyzetet érzékelnek. Júniushoz képest az index értéke 9 ponttal csökkent, májushoz képest már 15 pontos a visszaesés mértéke. A szálláshelyszolgáltatásban +6 pont (júniushoz képest 2 pontos emelkedés), a vendéglátásban -14 pont (jelentős, 18 pontos visszaesés), az egyéb turisztikai szektorokban pedig -1

pont (12 pontos visszaesés) volt a konjunktúra index értéke 2022 hetedik hónapjában.

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május-július (pont)

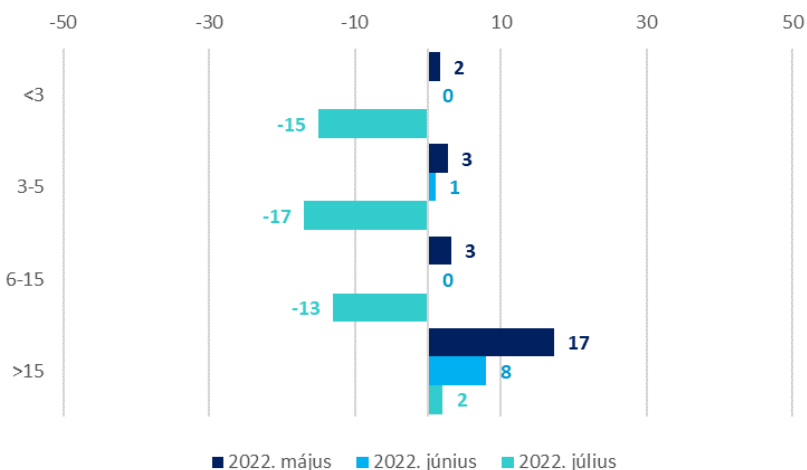

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Létszámkategóriák szerinti bontásban a konjunktúraindex értéke már csak a 15 főnél többet alkalmazó cégek esetében áll enyhe pozitív tartományban (+2 pont), ugyanakkor júniushoz képest itt is csökkent. Az alacsonyabb létszámmal működő kategóriákban egyértelműen visszaesés jellemző. Ezen kategóriákban a júniusi stagnálásközeli állapot egyértelműen negatívba fordult, -13 és -17 közötti átlagokat mértünk.

A TKI index létszámkategóriák szerint - 2022. május-július (pont)

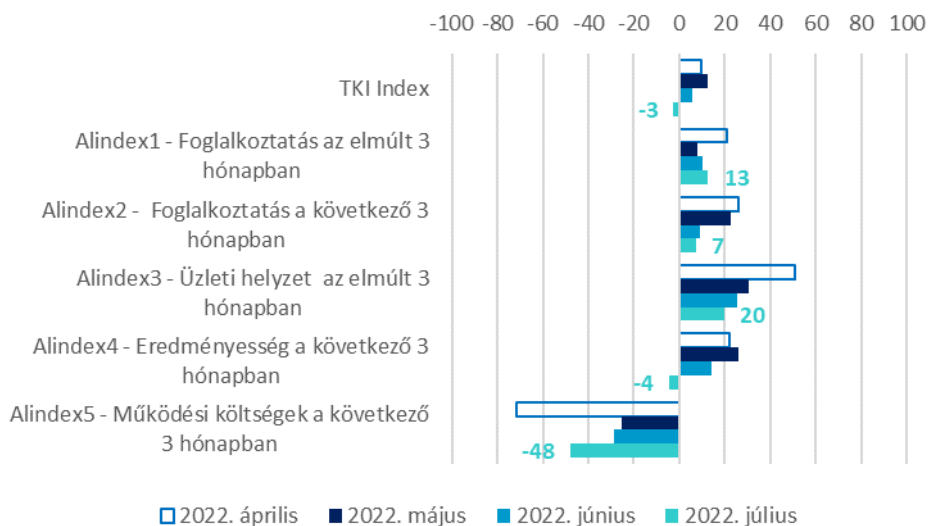

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index egyes összetevő alindexei -100 és +100 közötti skálán mérve az alábbiak szerint alakultak:

A TKI index és alindexei - 2022. április-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

- Index1: A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest +13 ponton áll, mely lassú ütemben növekvő munkaerő keresletet⁵ mutat. A mutató mindhárom alszektorban pozitív, ezen belül is leginkább a szálláshely-szolgáltatásban, míg a vendéglátás és az egyéb turisztikai alszektor ennél alacsonyabban, de közel egy szinten áll. Létszám kategóriák szerint az elmúlt három hónapban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek tudták leginkább növelni a létszámukat, míg a többi kategóriát stagnálás vagy stagnálásközeli állapot jellemezte. Az alszektorok közül szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai alszektorban javult az index, míg a vendéglátásban csökkent júniushoz képest.
- Index2: A **foglalkoztatott létszám alakulása a következő három hónapra vonatkozóan +7 pontot jelez, mely enyhe túlkeresletet jelent**, enyhébbet, mint júniusban. A mutató értéke egy hónap alatt a júniusi 13 pontos csökkenés után további 2 pontot csökkent, amely azt jelenti, hogy **a cégek továbbra is növelik ugyan az állományukat, azonban a bővülés mértéke csökkenő**. A

⁵ Itt azért hasonlítottunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

júliusi index érték mindhárom alszektorban pozitív, a szálláshely-szolgáltatásban +10 pont, a vendéglátásban +6 pont, míg az egyéb turisztikai alszektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a következő három hónapban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek továbbra is növelni kívánják létszámukat (+11 pont), a 3 fő alattiak stagnálnak (+1 pont), míg a 3-15 fő közöttiek létszáma enyhén csökkenni fog (3-5 fősöknél -3 pont, 6-15 fősöknél -4 pont). **A turizmus foglalkoztatási várakozás indexe 2022 júliusában júniussal ellentétben kissé elmaradt a GKI EU számára végzett konjunktúrákutatásában mért, szolgáltatási szektorra számított index értéktől (+10), ugyanakkor meghaladta a nemzetgazdasági átlagot (+4 pont).**

- Index3: **A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest javult, +20 ponton állt 2022. júliusban. Júniushoz képest azonban 6 ponttal csökkent a mutató értéke (májushoz képest 10 ponttal). A mutató értéke a legalacsonyabb és már negatívba fordult a vendéglátásban, -5 pont (15 pontos csökkenés júniushoz, 42 pontos májushoz képest), eközben a szálláshely szolgáltatásban jelentősen nőni tudott, +37 pontra (15 pontos emelkedés júniushoz, 17 pontos májushoz képest), míg az egyéb turisztikai szektorban is csökkent, +23 pontra (jelentős, 25 pontos csökkenés júniushoz, 2 pontos emelkedés májushoz képest). A létszám kategóriák közül mindegyikben romlottak az átlagok, igaz, a **15 főnél többet foglalkoztató cégek üzleti helyzete a kategóriák közül még mindig magasan a pozitív tartományban áll** (+27 pont, melyhez képest júniusban +30 pontot, májusban +39 pontot mértünk). A 3-5 fős cégek stagnáló (0 pont, mely 20 pontos csökkenés júniushoz képest), a 6-15 fős cégek közel stagnáló (+2 pont, mely 10 pontos csökkenés júniushoz képest), míg a 3 fő alattiak romló (-4 pont, mely 15 pontos csökkenés júniushoz képest) üzleti helyzetéről számoltak be.
- Index4: **Az üzleti tevékenység eredményének indexe a következő három hónapra vonatkozóan** a jelenhez képest -4 ponton áll, mely enyhe visszaesést jelez, valamint az előző két hónapban zajlott felméréshez képest is romlást vetít előre. A mutató értéke kizárólag a szálláshely szolgáltatásban pozitív (+11 pont, mely 3 pontos csökkenést jelent júniushoz képest), miközben az egyéb turisztikai szektorokban és a vendéglátásban negatív tartományba zuhant (előbbinél 37, utóbbinál 23 ponttal). Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek üzleti tevékenységének

eredménye a következő három hónapban a jelenlegihez képest stagnál (0 pont), míg a többi kategóriába tartozó cégeké romlik (-15 és -25 között). Minden szektorban és létszám kategóriában jelentősen romlott az eredményesség megítélése az előző hónaphoz képest, májushoz képest már drasztikus a visszaesés.

- Index5: **A működési költségek indexe**⁶, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -48 ponton áll, mely 19 pontos romlás júniushoz, 23 pontos májushoz képest. A mutatót az egyes alszektorokban eltérően ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -53 pont, a vendéglátásban -66 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -19 pont. A szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban jelentősen csökkent az index júniushoz képest.

⁶ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

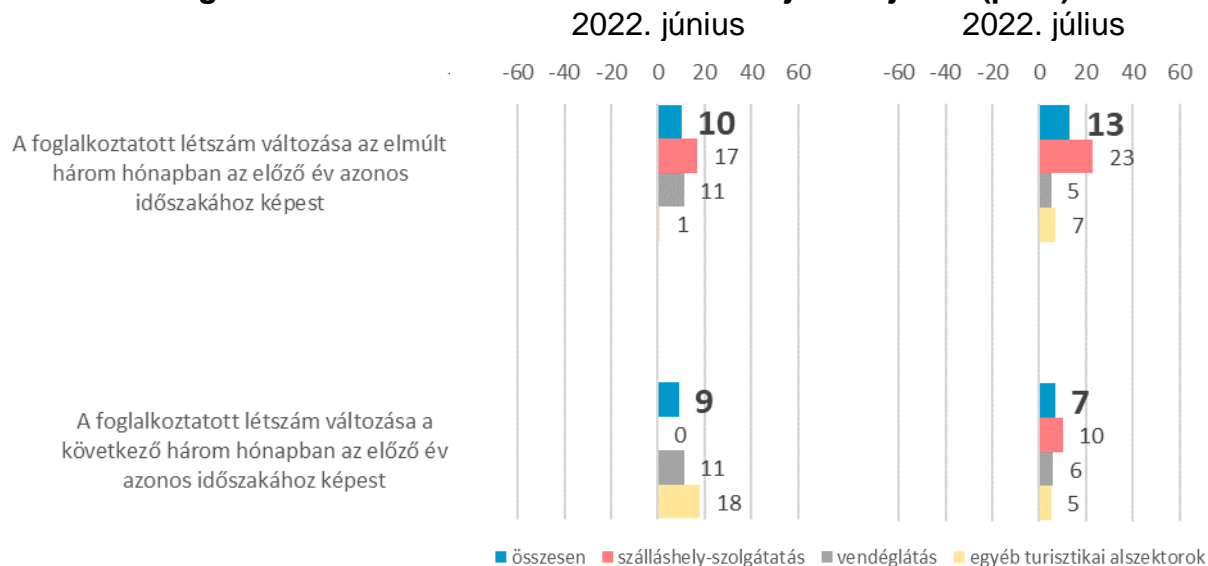
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Foglalkoztatás

A felmérésben résztvevő vállalatok **átlagosan 17 főt foglalkoztattak 2021-ben**, a vendéglátásban 13 főt, a szálláshely-szolgáltatásban 23 főt, míg az egyéb turisztikai szektorban működő cégeknél 16 főt. A foglalkoztatott létszámból átlagosan 10%-ot tesznek ki a gyakornokok vagy külsősök, ennél magasabbat a vendéglátásban, míg alacsonyabbat a szálláshely szolgáltatásban és az egyéb turisztikai alszektorban.

A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **+13 ponton áll**, mely **lassú ütemben növekvő munkaerő keresletet**⁷ (itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni) **mutat**. A mutató mindhárom alszektorban pozitív, ezen belül is leginkább a szálláshely-szolgáltatásban, míg a vendéglátás és az egyéb turisztikai alszektor ennél alacsonyabban, de közel egy szinten áll.

Foglalkoztatott létszám változása - 2022. június-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

⁷ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

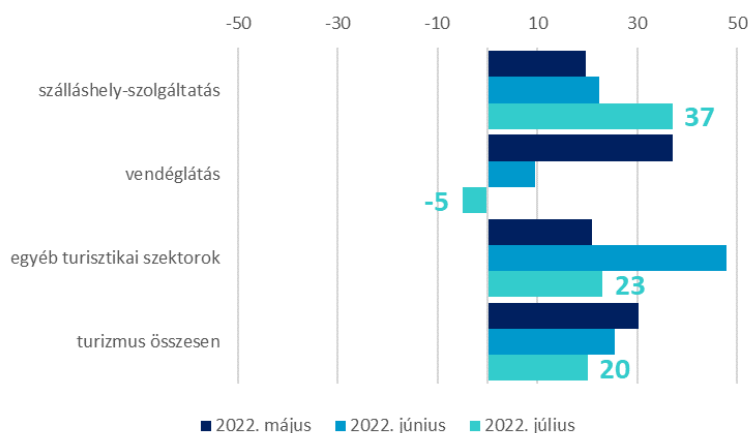
Létszám kategóriák szerint az elmúlt három hónapban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek tudták leginkább növelni a létszámukat, míg a többi kategóriát stagnálás vagy stagnálásközeli állapot jellemezte. Az alszektorok közül szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai alszektorban javult az index, míg a vendéglátásban csökkent júniushoz képest.

A foglalkoztatott létszám alakulása a következő három hónapra vonatkozóan +7 pontot jelez, mely enyhe túlkeresletet jelent, enyhébbet, mint júniusban. A mutató értéke egy hónap alatt a júniusi 13 pontos csökkenés után további 2 pontot csökkent, amely azt jelenti, hogy **a cégek továbbra is növelik ugyan az állományukat, azonban a bővülés mértéke csökkenő.** A júliusi index érték mindhárom alszektorban pozitív, a szálláshely-szolgáltatásban +10 pont, a vendéglátásban +6 pont, míg az egyéb turisztikai alszektorban +5 pont. Létszám kategóriák szerint a következő három hónapban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek továbbra is növelni kívánják létszámukat (+11 pont), a 3 fő alattiak stagnálnak (+1 pont), míg a 3-15 fő közöttiek létszáma enyhén csökkenni fog (3-5 fős cégeknél -3 pont, a 6-15 fős cégeknél -4 pont).

Üzleti helyzet, teljesítmény

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest javult, +20 ponton állt 2022. júliusban. Júniushoz képest azonban 6 ponttal csökkent a mutató értéke (májushoz képest 10 ponttal). A mutató értéke a legalacsonyabb és már negatívba fordult a vendéglátásban, -5 pont (15 pontos csökkenés júniushoz, 42 pontos májushoz képest), míg a szálláshely szolgáltatásban jelentősen nőni tudott, +37 pontra (15 pontos emelkedés júniushoz, 17 pontos májushoz képest), míg az egyéb turisztikai szektorban is csökkent, +23 pontra (jelentős, 25 pontos csökkenés júniushoz, 2 pontos emelkedés májushoz képest).

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban alszektorok szerint - 2022. május-július (pont)

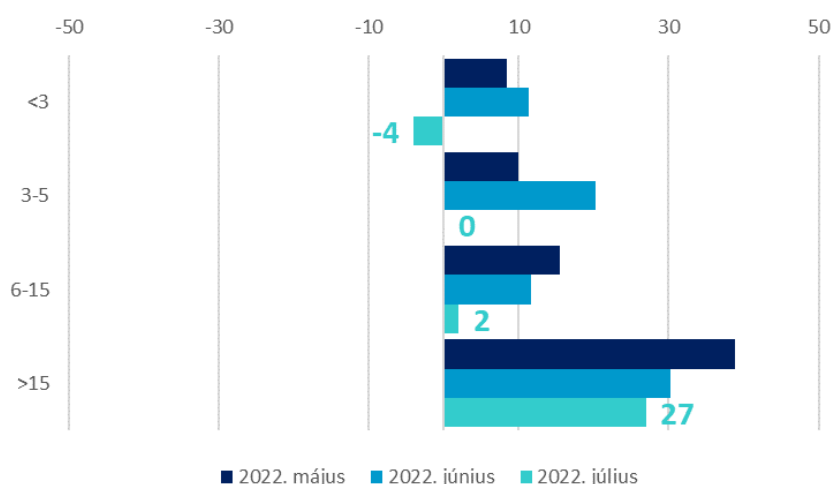

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A létszám kategóriák közül mindegyikben romlottak az átlagok, igaz, a **15 főnél többet foglalkoztató cégek üzleti helyzete a kategóriák közül egyedül és jelentősen javult** (+27 pont, melyhez képest júniusban +30 pontot, májusban +39 pontot mértünk). A 3-5 fős cégek stagnáló (0 pont, mely 20 pontos csökkenés júniushoz képest), a 6-15 fős cégek közel stagnáló (+2 pont, mely 10 pontos csökkenés júniushoz képest), míg a 3 fő alattiak romló (-4 pont, mely 15 pontos csökkenés júniushoz képest) üzleti helyzetéről számoltak be.

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban létszám kategória szerint - 2022. május-július (pont)

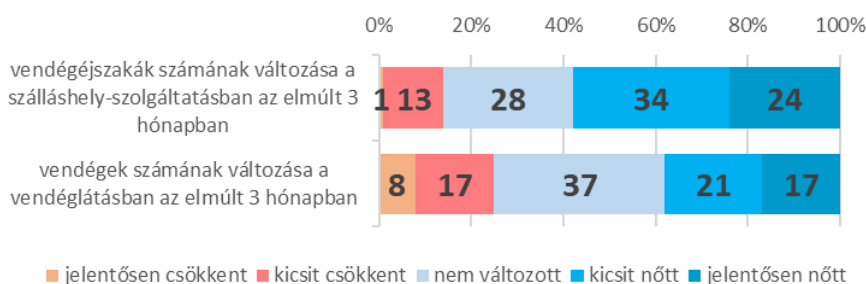

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A **szálláshely-szolgáltatásban a vendégéjszakák száma** az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest, főként az alacsony bázis miatt, nőtt. A szállásadók 59%-a növekedést jelzett (utóbbiak 41%-a jelentős növekedést), míg 14%-uk számolt be visszaesésről. A **vendéglátásban** működők ennél kissé gyengébb teljesítményt jeleztek, 38%-uk számolt be **vendégforgalom növekedésről**, 37% stagnálást jelzett, míg 25% számolt be visszaesésről.

Alágazati teljesítmény változása az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2022. július (megoszlás, %)

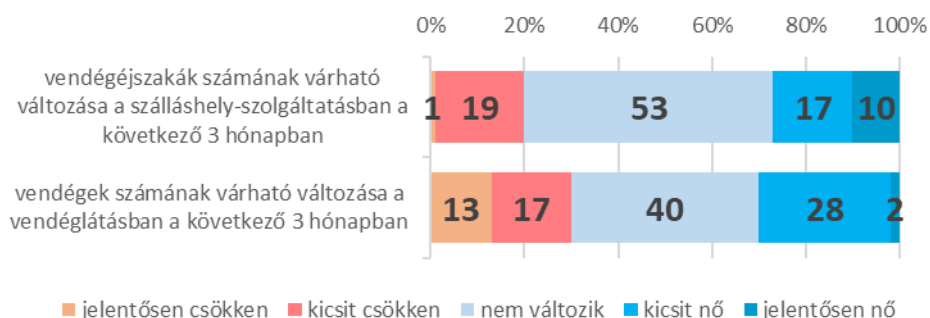
Forrás: GKI

A **teljesítmény⁸ várakozások indexe (+4)** a turizmusban 2022 júliusában jelentős zuhanás után már alig haladta meg a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában a szolgáltatási szektor indexét (+3), miközben elmaradt a nemzetgazdasági átlagtól (+6). A turizmus egyes alszektorai közül a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorokban átlagot meghaladó (+8, illetve +9 pont), míg a vendéglátásban ennél jóval alacsonyabb és negatív (-6 pont) az index értéke.

A fenti indexértékek a válaszarányokban is megmutatkoznak. A szálláshely-szolgáltatásban a vendégéjszakák száma a következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest az elmúlt három hónap növekedésétől elmaradó mértékben fog emelkedni. A júniusi 50% után a **szállásadók 27%-a vár növekedést júliusban** (utóbbiaknak 37%-a jelentős növekedést), 53%-uk stagnálást, s már 20%-uk vár visszaesést (a júniusi 4% után). A **vendéglátásban működők 30%-a vár vendégforgalom növekedést** (májusban még 63%, júniusban 38% volt ez az arány), míg 40% stagnálást, 30%-uk pedig visszaesést vetít előre (a júniusi 10% után).

⁸ A teljesítményt a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számával, a vendéglátásban a vendégek számával, míg az egyéb turisztikai cégek szektorában a vendégek/ügyfelek/foglalások (alszektorok szerint, amelyik értelmezhető) számával mérjük.

Alágazati teljesítmény várható változása a következő 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2022. július (megoszlás, %)

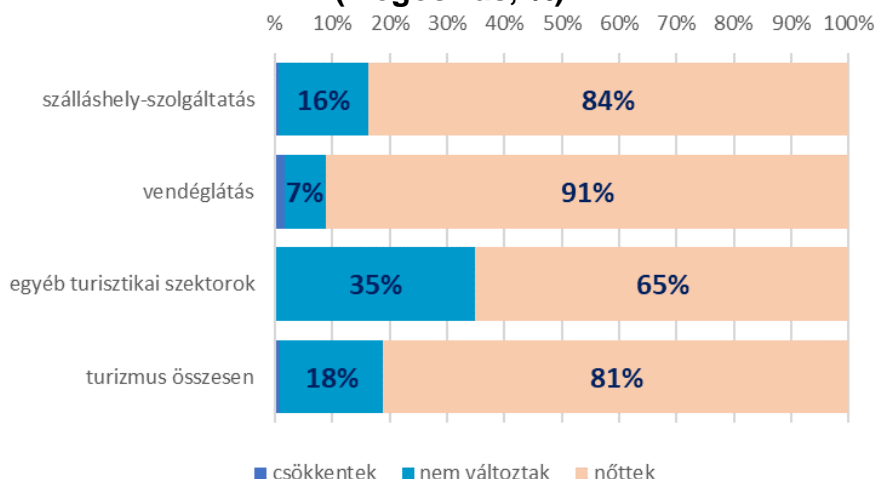

Forrás: GKI

Árak, költségek

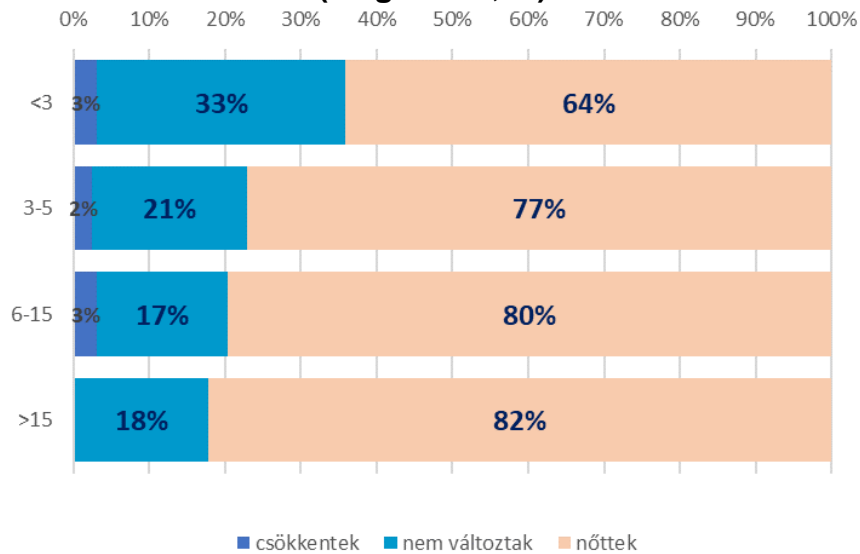
Júliusban a turisztikai cégek 81%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (áprilisban 75%, májusban 74%, júniusban 80% volt ez az arány), 18%-uk nem változtatott az árakon, miközben 1% jelzett csökkenést. Létszámkategória szerinti bontásban a 15 főnél többet foglalkoztató cégek emeltek árat a legnagyobb arányban (82%), őket követik a 6-15 fős cégek 80%-kal, míg a kisebb létszámkategóriába tartozó cégeknél ennél enyhén kisebb volt az áremelők aránya (a 3-5 fős cégeknél 77%, az ennél is kisebbeknél 64%).

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2022. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

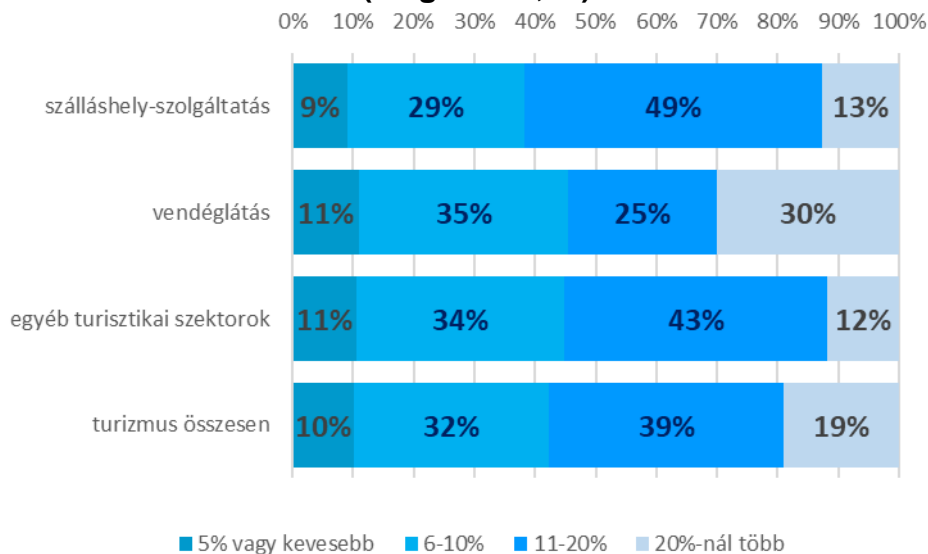
Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban létszámkategória szerint - 2022. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az áremelkedést, mely átlagosan 17%-os (májusban 11%-ot, júniusban 14%-ot mértünk) **volt** (a szálláshely-szolgáltatásban 19%-os, a vendéglátásban 17%-os, míg az egyéb turisztikai szektorokban 15%-os), főként a működési költségek drasztikus megemelkedése generálta. Létszámkategória szerinti bontásban nincs jelentős különbség, az átlagok 15 és 18% között szóródnak. Az áremelést végrehajtó turisztikai cégek 40%-a 5%-kal vagy ennél kisebb mértékben növelte árait, 32%-a 6-10% között, 39%-a 11-20% között, míg a fennmaradó 19%-a ennél többet emelt. A szálláshely-szolgáltatásban a szállásadók 49%-a 11-20% közötti emelést valósított meg, 13%-uk ennél többet. A vendéglátásban a cégek 35%-a 6-10% között, 55%-a ennél nagyobb, míg 11%-a ennél kisebb mértékben emelt. Az egyéb turisztikai szektorban is magas volt a 11-20%-kal emelők aránya (43%), ugyanakkor 45%-uk ennél kevesebbet, míg a fennmaradó 12%-uk ennél nagyobb ütemben emelt.

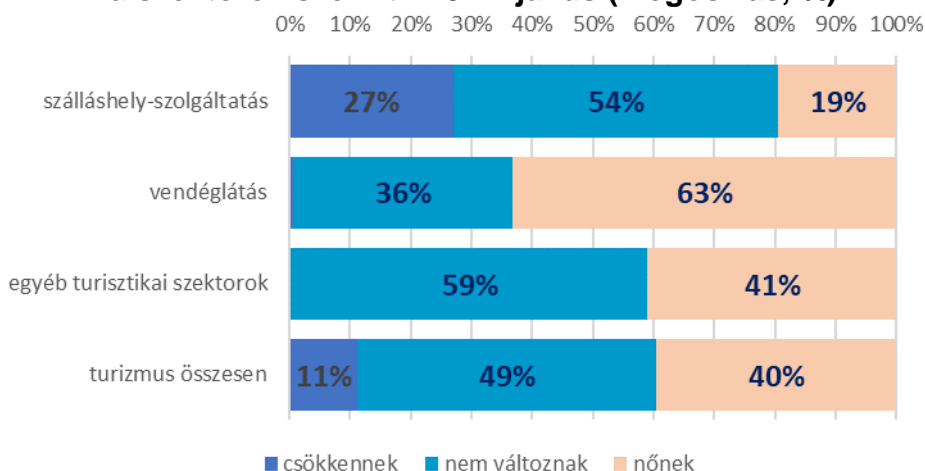
Az áremelés mértéke az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2022. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

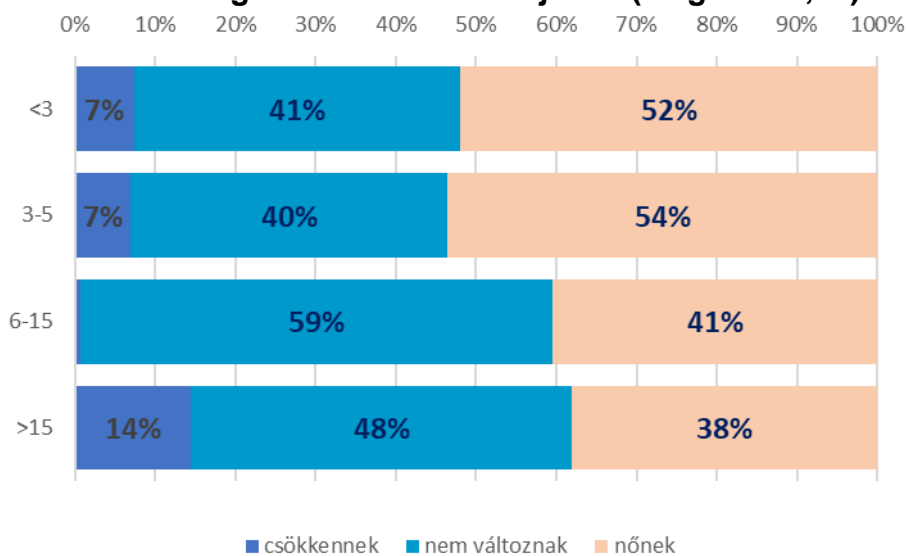
Júliusban a turisztikai cégek 40%-a jelezte (a májusi 40% és a júniusi 35% után), hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát, 49%-uk nem változtat az árakon, míg 11% jelzett csökkentést. Utóbbi 10 százalékponttal magasabb, mint júniusban. A szálláshely-szolgáltatásban már korábban (szezonzkezdetkor) lezajlottak az áremelések, ezért mindössze 19% az emelést tervezők aránya, miközben a vendéglátásban főként az élelmiszerárak emelkedése miatt 63%, míg az egyéb turisztikai szektorokban 41% tervez emelni. **A turisztikai cégek 36%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek 52%-a fog árat emelni, míg a 3-5 fősek 54%-a, a 6-15 fősek 41%-a, míg az ennél is nagyobbaknak a 38%-a.**

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. július (megoszlás, %)

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 36%-a a közelmúltban is emelt és a közeljövőben is emelni fog, 45%-uk a közelmúltban meglépett emelést elegendőnek tartja, ezért a következő három hónapban már nem emel tovább. 16% azoknak a cégeknek az aránya, akik a közelmúltban sem emeltek és a közeljövőben sem fognak.

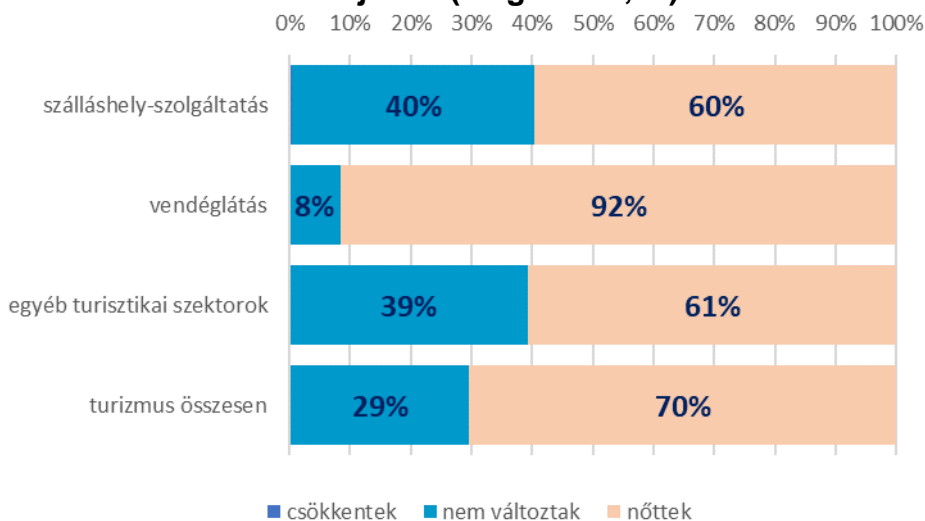
Az árak múltbeli és jövőbeli alakulása - 2022. július (megoszlás, teljes tábla=100%)

		elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest		
		csökkent	nem változott	nőtt
a következő 3 hónapban várhatóan a jelenlegihez képest	csökken	0%	0%	11%
	nem változik	1%	15%	34%
	nő	0%	3%	36%

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 70%-a a működési költségek⁹ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (a júniusi felméréskor még 85%), míg 29% szerint nem változtak e költségek (csökkenést jelzők aránya nem éri el a 0,5%-ot). A vendéglátó cégek 92%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a szálláshely-szolgáltatásban működők 60%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működők 61%-a.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2022. július (megoszlás, %)

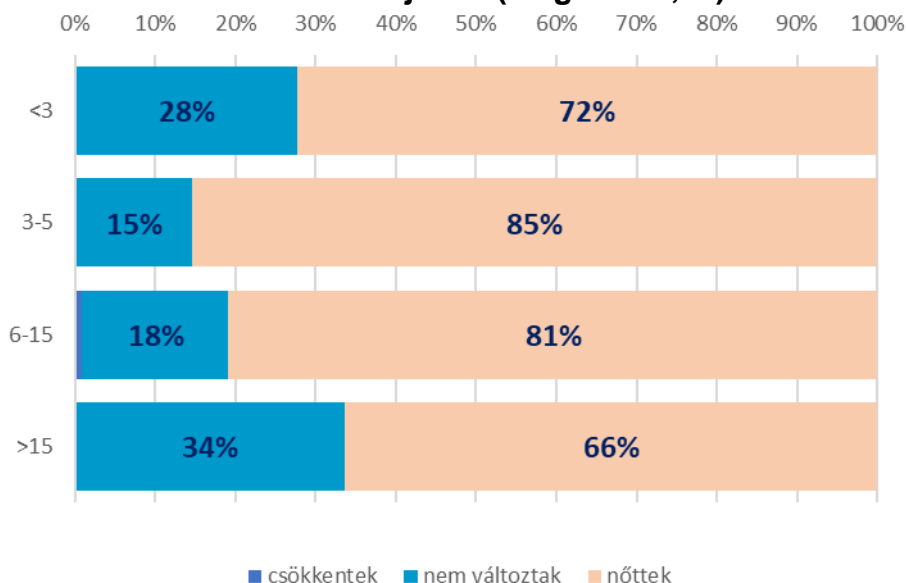

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek 66%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a többi létszámkategóriában magasabb ez az arány.

⁹ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban létszám kategóriák szerint - 2022. július (megoszlás, %)

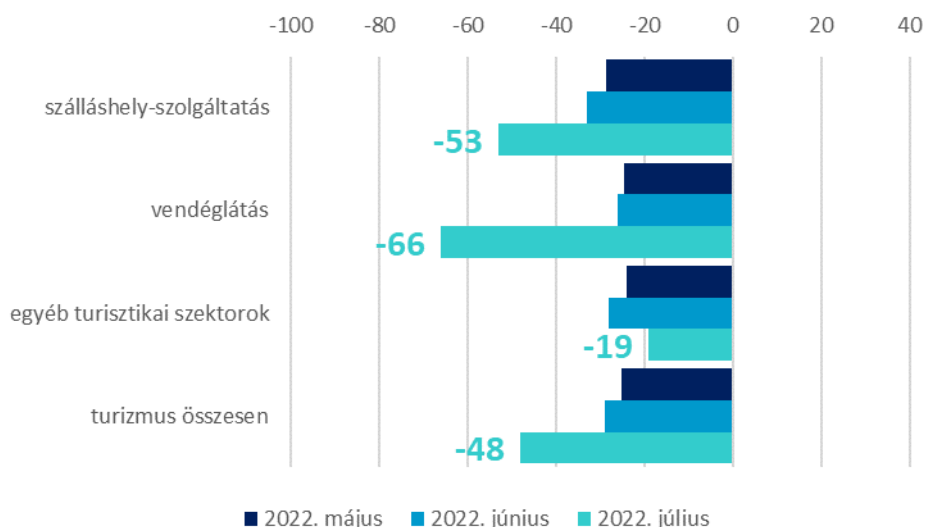
Forrás: GKI

A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 25%-kal nőttek a szektorban (mely magasabb, mint a júniusi felmérésnél mért 21%), 24%-kal a szálláshely-szolgáltatóknál, 30%-kal a vendéglátásban, illetve 17%-kal az egyéb turisztikai szektorokban. A turisztikai cégek 47%-a 20%-os vagy ennél kisebb költségnövekedést érzékelt, 14%-a 21-30% közöttit, 7%-a 31-40% közöttit, míg a fennmaradó 33% ennél többet.

A működési költségek indexe¹⁰, mely a felmérés időpontjához képest mutatja a kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -48 ponton áll, mely 19 pontos romlás júniushoz, 23 pontos májushoz képest. A mutatót az egyes alszektorokban eltérően ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -53 pont, a vendéglátásban -66 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -19 pont. A szálláshely szolgáltatásban és a vendéglátásban jelentősen csökkent az index júniushoz képest. Létszám kategória szerint nincs jelentős különbség a működési költségek megítélésében, az átlagok -47 és -55 pont között alakulnak. Vagyis **a cégek további jelentős költségnövekedéstől tartanak.**

¹⁰ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május-július (pont)

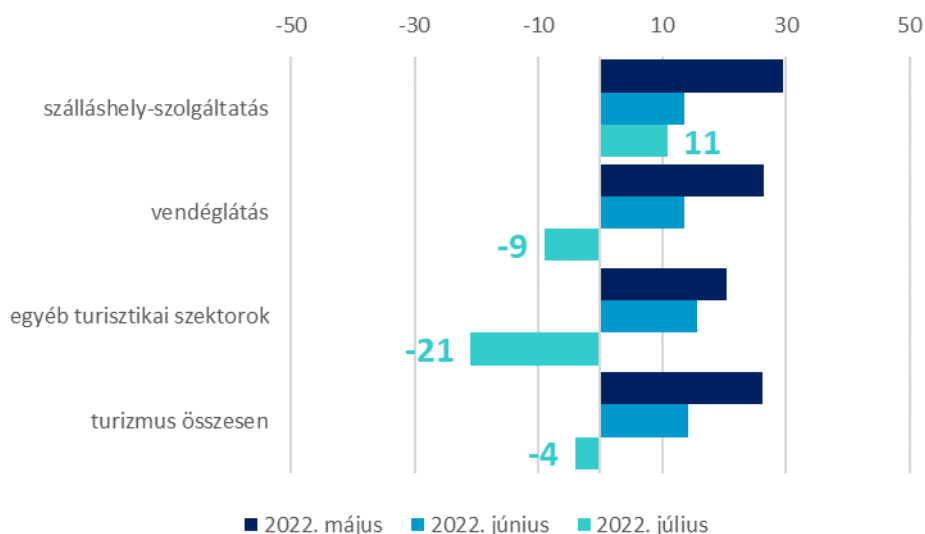
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

Eredményesség

Az üzleti tevékenység eredményének indexe a következő három hónapra vonatkozóan a jelenhez képest -4 ponton áll, mely enyhe visszaesést jelez, valamint az előző két hónapban zajlott felméréshez képest is romlást vetít előre. A mutató értéke kizárólag a szálláshely szolgáltatásban pozitív (+11 pont, mely 3 pontos csökkenést jelent júniushoz képest), miközben az egyéb turisztikai szektorokban és a vendéglátásban negatív tartományba zuhant (előbbinél 37, utóbbinál 23 ponttal). Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek üzleti tevékenységének eredménye a következő három hónapban a jelenlegihez képest stagnál (0 pont), míg a többi kategóriába tartozó cégeké romlik (-15 és -25 között). **Minden szektorban és létszám kategóriában jelentősen romlott az eredményesség megítélése az előző hónapoz képest, májushoz képest már drasztikus a visszaesés.**

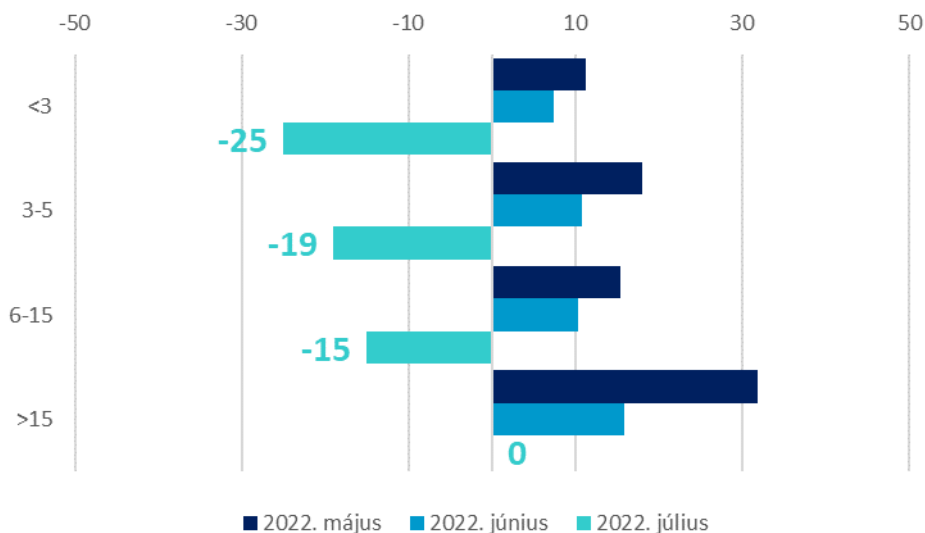
Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszám kategória szerint - 2022. május-július (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

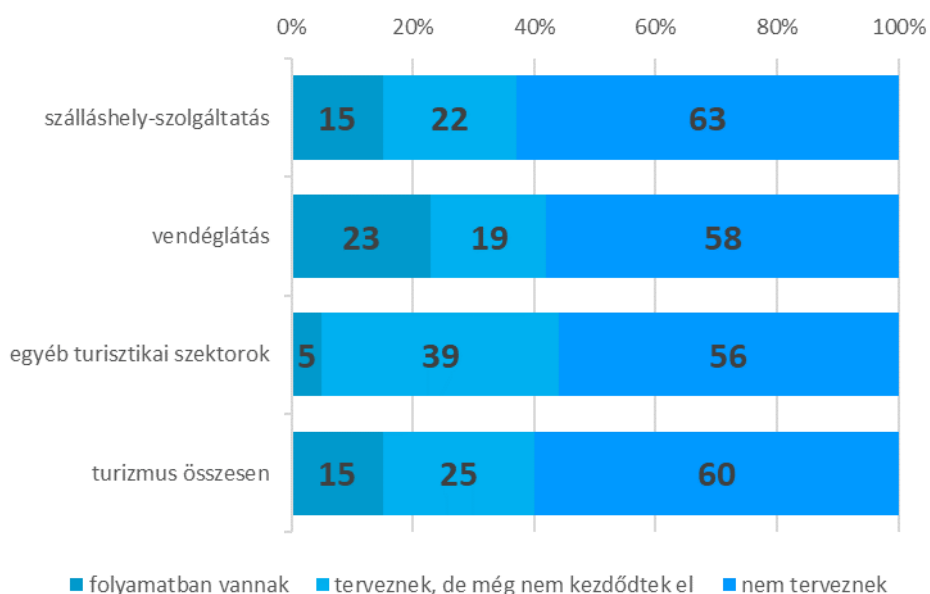
Fejlesztések

A turisztikai cégek 40%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben, mely magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 26%. A fejlesztést megvalósítók

közel 38%-ánál e fejlesztések főként a szezon kezdetével már elkezdődtek és azóta be is fejeződtek. A cégek 60%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben.

A fejlesztést tervezők aránya az alszektorok közül a legmagasabb az egyéb turisztikai szektorokban (40%), ráadásul utóbbiak 38%-ánál ezek már el is kezdődtek. A szálláshely-szolgáltatásban működők 37%-a, a vendéglátásban működők 42%-a, míg az egyéb turisztika szektorokban működők 44%-a tervez fejleszteni a következő egy évben.

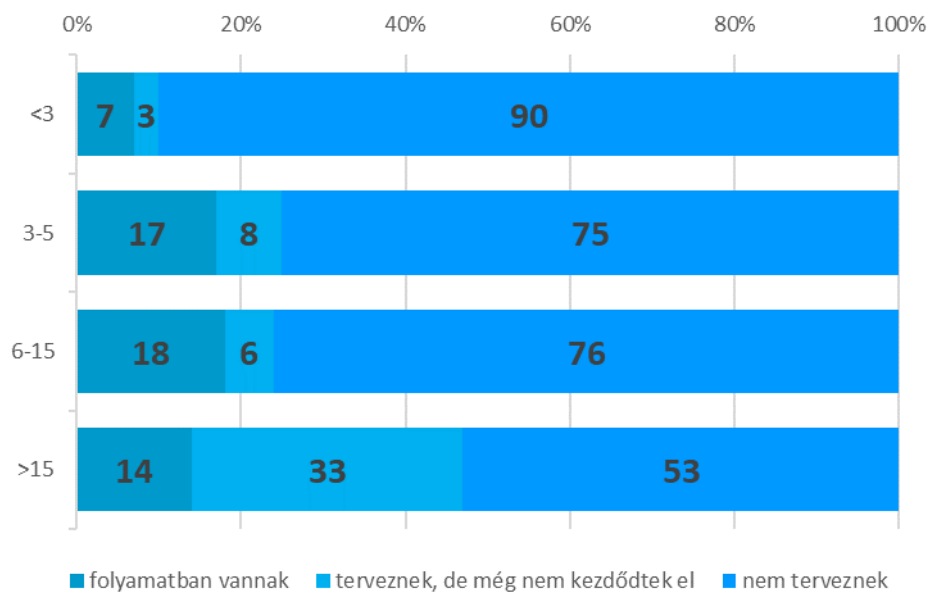
Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2022. július (megoszlás)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerinti bontást vizsgálva a 15 fő felettiak 47%-a fejleszt a következő 12 hónapban, utóbbiak 30%-a el is kezdte az ezzel járó beruházást. A 6-15 fősök esetében 24% tervez fejlesztést, a 3-5 fős cégeknek 25%-a, míg az ennél kisebbeknek 10%-a.

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2022. július (megoszlás)

Forrás: GKI